

УДК 631. 67

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ЗВОЛОЖЕННЯ НА ПАРОВИХ ПОЛЯХ В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

Запорожченко В.Ю., к.с.-г.н., доцент

Кривошеєва Ю.М., студентка ФВІЕ

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м.Дніпро

e-mail: vika.melikhova@ukr.net

Природні умови регіону проведення досліджень дозволяють віднести його до зони ризикованого землеробства. Їх специфічною особливістю є нестача ґрунтової вологи і, в цілому, посушливість клімату. Характерними рисами посушливого клімату є значна амплітуда коливань температури повітря протягом року та зменшення кількості атмосферних опадів, як встановлено численними дослідженнями, у зв'язку з глобальними змінами клімату.

Впровадження науково обґрунтованої ротаційної сівозміни, де парові поля є невід'ємною частиною – це необхідна умова адаптивного землеробства. Добре відомо, що паром називають поле сівозміни, на якому протягом певного періоду не вирощуються сільськогосподарські культури. Вони поділяються на чисті, чорні та рання. Чисті пари серед інших типів парів за агротехнічною ефективністю є оптимальними.

Гідрологічний режим парового поля складається з двох періодів: з водонакопичення та водовитрачання. Відомості про ґрунтові вологозапаси на парових полях є важливою умовою забезпечення сталого розвитку високопродуктивних аграрних виробничих систем. Для отримання такої інформації доцільно використовувати агрогідрометеорологічний метод визначення запасів вологи у ґрунті. Тому розробка методу розрахунку вологозапасів на парових полях в Степу України є актуальною.

Існує низка методів і способів отримання такого роду інформації, які враховують зональні особливості локальних територій, зокрема кліматичні, ґрунтові та господарсько-економічні чинників. Провідну роль серед яких, на нашу думку, займає агрогідрометеорологічний метод (АГМ), розроблений проф. Литовченком О.Ф. (2011 р.). Цей метод ґрунтується на визначенні щодобових значень ґрунтової вологи на полях під основними сільськогосподарськими культурами в степовій та лісостеповій зонах України. Він полягає у визначенні ґрунтових вологозапасів окремо у шарах ґрунту 0–50 і 0–100 см в залежності від попередніх погодних умов. А тому доцільно скористатися ним для визначення запасів вологи на парових полях в степовій зоні України. Для розробки методики прийнято використовувати інформацію про виміряні вологозапаси Укрґдромет центру МНС України, опубліковані в агрометеорологічних щорічниках, та метеорологічну інформацію (температура повітря, дефіцит вологості повітря та атмосферні опади), яка представлена на загальнодоступних сайтах (таких як гр5).